

*Маленька Наталія Василівна  
вихователь вищої категорії,  
ЗДО № 28 м. Рівного*

*Науковий керівник:  
Мельничук Лілія Борисівна  
к.пед.н., доцент кафедри педагогіки,  
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім.  
акад. С. Дем'янчука»*

## **ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРОФЕСІЯМИ ДОРΟΣЛИХ (з досвіду роботи)**

У дошкільному віці складаються сприятливі умови для формування у дитини необхідних для включення у працю дорослих якостей, для вироблення початкових трудових умінь та навичок. У різноманітних видах трудової діяльності дитина отримує, узагальнює і систематизує уявлення про працю дорослих, їх професії; проходить перший (емоційний) етап професійного самовизначення, коли виникають перші уподобання, намічаються професійні інтереси. Разом з тим розширюються знання дитини про професії [1;3;5].

Проблема ознайомлення дошкільників з працею дорослих була предметом наукових розвідок таких учених, як Г. Беленька, А. Богуш, М. Захаров, В. Логінова, Л. Мішаріна, П. Ігнатенко, Т. Поніманська, В. Сухомлинський та ін.

Мета публікації полягає в обґрунтуванні методичних аспектів використання елементів дуального навчання у процесі підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до ознайомлення старших дошкільників з професіями дорослих [4].

Термін «дуальна система» (від лат. dualis – подвійний) був введений у педагогічну термінологію в середині 60-х років минулого століття у ФРН як нова, більш гнучка форма організації професійного навчання. Така форма навчання сприяє більшій інтеграції освіти, науки і бізнесу. Дуальна система вищої професійної освіти функціонує таким чином: теоретична підготовка у виші доповнюється набуттям професійно-практичних компетентностей у умовах закладу дошкільної освіти [2].

У рамках співпраці педагогічного факультету зі стейкхолдерами кафедрами педагогіки, початкової та дошкільної освіти спільно з адміністрацією ЗДО № 28 було ініційовано проведення практичного заняття з дисципліни «Методика ознайомлення дошкільників з соціальним довкіллям» на базі закладу дошкільної освіти.

У процесі опанування дошкільниками знань про професії дорослих студенти мали змогу стати співавторами підготовки та проведення заняття

«У світі професій». Зокрема, майбутніми фахівцями дошкільної освіти було розроблено мультимедійний супровід, підготовлено наочний матеріал для проведення дидактичної гри, загадки для малюків про професії, прислів'я та приказки про важливість праці у житті людини.

Під час заняття студенти взяли участь у грі-драматизації «Професія моєї мами», а також долучилися до бесід з дошкільниками у процесі закріплення знань дітей про працю дорослих.

Наведемо фрагмент заняття для дошкільників, проведене спільно зі студентами 3 курсу педагогічного факультету спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

### **У світі професій**

**Програмовий зміст:** Закріпити знання дітей про працю дорослих. Уточнити уявлення про найбільш доступні й необхідні для розвитку їх соціального досвіду види праці дорослих. Простежити взаємозалежність у роботі людей різних професій; необхідність виконання своїх трудових обов'язків для отримання потрібного результату. Активізувати словник дітей назвами професій; стимулювати вживання прислів'їв про працю. Удосконалювати вміння складати творчі розповіді за темою. Виховувати повагу до праці дорослих, бажання наслідувати їх у посильних справах.

**Спрямованість змісту:** ознайомлення з довкіллям + розвиток мовлення.

**Вікова група:** старша група

**Тип заняття:** групове

**Вид заняття:** інтегроване

**Матеріал:** загадки за темою, картинки із зображенням людей різних професій, знаряддя праці, кольорові пазли «професії та їх інструменти».

#### **Хід заняття:**

**Діти:**- Доброго ранку, доброго дня!

- Кажуть, що вибір професії – це друге народження людини. Від того наскільки влучно ти обереш свій життєвий шлях, залежить, яке місце в суспільстві ти будеш посідати. І хоч зараз наші дітки ще зовсім невеличкі, але вони вже знають про світ професій.

- А що таке професія? (Професія - це робота, яку людина для себе обрала; справа, якою людина займається в житті).

- Дізнавшись, про те, що можна до нас прийти, дорослі – приготували вам завдання від людей різних професій, щоб перевірити знання. Ви згодні прийняти запрошення?

- Тоді запрошую вас до гри (діти проходять; сідають за столи).

(Перед початком гри проводиться психогімнастика).

### **1. Завдання від студентів. Відгадування загадок про професії (рис. 1).**



Рис. 1. Загадки про професії дорослих від студентів

## 2. Завдання від будівельника.

- Рівно цеглу викладає,  
Дах старанно покриває,  
Каменяр і покрівельник,  
Носять назву будівельник.

### Дігра «Для кого будівельник побудував будинок?»

- А – папуас – шалаш
- Б – росіянин – ізба
- В – ескімос – юрта
- Г – українець – хата
- Д – індіанець – вігвам
- Е – китаєць – пагода



## 3. Завдання від художника.

Що робить художник? Як називаються жанри картин, які намалював художник? (натюрморт, пейзаж, портрет).

### Гра « Знайди відмінності».



## 4. Завдання від поліцейського .

Розповідь: - Поліцейських всі бачать кожного дня на вулиці. У них особлива форма, суворий вигляд. Тому що вони стежать , щоб скрізь був порядок.

- Що роблять поліцейські? Яким треба бути , щоб стати поліцейським?

### Дігра «Допоможіть знайти злочинця».



**Вихователь.** А зараз завдання дуже цікаве (два не підписаних конверти), ми зможемо дізнатись від людей, яких професій, тільки тоді, коли їх виконаємо. Зараз об'єднаємось у дві групи. Погляньте, всі речі переплуталися. Давайте їх розкладемо відповідно до професій.

**Дидактична гра «Кому що потрібно для роботи?».** На картинках зображенні люди різних професій та набір різних інструментів, предметів для кожної професії. Дібрати тільки ті предмети, які потрібні їм для роботи.

### **Фізкультхвилинка «Професійні вміння»**

*Вихователь читає віршик. На перші рядки діти ритмічно плескають у долоні. Далі діти виконують імітаційні рухи, показуючи відповідні до змісту дії. На останній рядок діти стають прямо, випроставши руки вгору.*

### **Інсценізація «Професія моєї мами» (рис. 2)**



**Рис. 2. Гра-інсценізація «Професія моєї мами» у виконанні студентів  
Гра «Що станеться, якщо...»**

**Вихователь.** Уявімо, що сьогодні деякі працівники дитячого садка не змогли прийти на роботу. Що станеться, якщо...

— Не працюватиме кухар?

**Діти.** Нікому буде готувати їжу і всі залишаться голодними.

— Не працюватиме праля?

— **Діти.** Усі залишаться без рушників — нічим буде витирати руки, не буде чистої білизни — ні на чому буде спати.

— Не вийде на роботу няня?

— Не вийде на роботу вихователь?

**Вихователь.** Праця — це основа людського життя. Добрі справи прикрашають людину, як сонце землю. Пригадаймо мудрі народні вислови про працю (рис. 3).



**Рис. 3. Студенти проводять з дітьми роботу над тлумаченням прислів'їв про працю**

## **Вихователь**

- А зараз я хочу взяти інтерв'ю у вас.

Мовна гра – діалог «Інтерв'ю». Діти розповідають за запитаннями про обрану професію, місце роботи, які дії будуть виконувати, чому обрали дану професію.

- Діти, я сподіваюсь, що коли ви виростете і оберете свою професію – станете гарними спеціалістами і працюватимете на благо нашої держави.

Отже, досвід упровадження бінарних занять для дітей дошкільного віку за участю студентів під керівництвом викладача та вихователя дають змогу виокремити наступні переваги дуальної професійної дошкільної освіти.

1. Практична орієнтація освітнього процесу. Завдяки такій спрямованості навчання підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти більшою мірою сконцентрована на формуванні й розвитку фахових умінь і навичок, ніж традиційна професійна освіта.

2. Крім того, розвиваються так звані «ключові компетенції», зокрема, уміння працювати в команді, організувати професійну діяльність, співпрацювати з колегами, спілкуватися з учасниками освітнього процесу ЗДО: завідувачем, методистом, вихователем, дошкільниками тощо.

3. Інтенсифікація професійної освіти. Інтеграція практичної професійної підготовки у навчальний процес пришвидшує мотивацію отримання бажаного диплома у порівнянні з традиційним шляхом.

### ***Список використаних джерел***

1. Дошкільникам про професії / уклад. Н. І. Дикань. 2-ге вид. Харків: Основа, 2011. 128 с.
2. Дуальна освіта. *МОН України*. URL: mon.gov.ua.
3. Захаров М. М. Професійна орієнтація дошкільнят. Москва: Просвітництво, 1988. 228 с.
4. Ігнатенко П. Р. Роль трудового виховання у виборі професії Київ: Знання, 1988. 48 с.
5. Логінова В., Мішаріна Л. Формування уявлення про працю дорослих / В. Логінова, Л. Мішаріна . *Дошкільне виховання*. 2008 . № 10. С. 56–63.